

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI, PSIHOLOGIE ȘI ARTE
CATEDRA DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

CURRICULUM UNIVERSITAR
la unitatea de curs
MANAGEMENTUL DEBUTULUI PROFESIONAL

Ciclul II – studii superioare de master

Codul și denumirea domeniului general de studiu: 011 Științe ale educației
Denumirea programului de master: Managementul educației incluzive

Autor:
conf. univ., dr., Tatiana ȘOVA

(semnătura)

Bălți, 2018

Discutat și aprobat la ședința Catedrei de științe ale educației

Proces-verbal nr. 9 din 01.09.2016

Șeful Catedrei de științe ale educației [Signature] conf. univ., dr., Tatiana ȘOVA

Discutat și aprobat la Consiliul Facultății de Științe ale Educației, Psihologie și Arte

Proces-verbal nr. 9 din 06.10.2016

Decanul Facultății de Științe ale educației, Psihologie și Arte
[Signature] conf. univ., dr. Lora CIOBANU

Revizuit:

conf. univ., dr., Tatiana ȘOVA

Discutat și aprobat la ședința Catedrei de științe ale educației

Proces-verbal nr. 2 din 02.09.2018

Șeful Catedrei de științe ale educației [Signature] conf. univ., dr., Tatiana ȘOVA

Discutat și aprobat la Consiliul Facultății de Științe ale Educației, Psihologie și Arte

Proces-verbal nr. 1 din 05.09.2018

Decanul Facultății de Științe ale educației, Psihologie și Arte
[Signature] conf. univ., dr. Lora CIOBANU

INFORMAȚII DE IDENTIFICARE A CURSULUI

Facultatea: Științe ale educației, Psihologie și Arte

Catedra: Științe ale educației

Domeniul general de studiu: 011 Științe ale educației

Domeniul de formare profesională la ciclul II: master de profesionalizare

Denumirea specialității/ programului de master: Managementul educației incluzive

Administrarea unității de curs: Managementul debutului profesional

Codul unității de curs/ modulului	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			curs	seminarii	laborator	Studiu individual		
S.03.A.120	5	150	16	24	-	110	Examen	Română

Anul de studii și semestrul în care se studiază: anul II, semestrul III

Statutul: libera alegere

INFORMAȚIE REFERITOARE LA CADRUL DIDACTIC (CADRELE DIDACTICE)

Numele, prenumele: Tatiana Șova

Titlul și gradul științific: conferențiar universitar, doctor

Studii:

- 2012 – 2014 Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, studii de doctorat, specialitatea 13.00.01 – Pedagogie generală;
- 2011 – 2013, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Științe ale Educației și Arte, ciclul II, masterat, Specializarea Management educațional;
- 1992 – 1995, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Facultatea Pedagogie și Psihologie, profilul Pedagogie și Psihologie, specializarea Psihologie școlară, calificarea Psiholog, profesor de psihologie;
- 1998 – 1992, Școala Normală din or. Soroca, specializarea Predarea în clasele primare.

Competențe: Competențele manageriale și cele de specialitate necesare pentru predarea acestui curs au fost formate în timpul activității în calitate de director adjunct pentru activitatea didactică, profesor de Pedagogie, Colegiul Pedagogic „Ion Creangă” din Bălți, dar și în perioada activității în calitate de învățătoare la clasele primare în Liceul Teoretic „Lucian Blaga” din Bălți (1995 – 2009). Dețin titlul de formator în problematica Educației centrate pe cel ce învață, ceea ce asigură centrarea activității didactice pe necesitățile studentului și dezvoltarea calității de subiect al educației.

Informație de contact: blocul nr.6, aula 612, 079419811, sovatatiana@mail.ru

Orele de consultații: Luni, 14.10 – 17.00

INTEGRAREA CURSULUI ÎN PROGRAMUL DE STUDII

Cursul nominalizat *Managementul debutului profesional* tratează educația permanentă ca premisă și context a dezvoltării carierei didactice, descrie problematica debutului profesional preuniversitar, propune modalități de management al carierei didactice, oferă sugestii de implementare a metodologiei dezvoltării carierei didactice, descrie posibilitățile de dezvoltare profesională la distanță, analizează actele normative și de dispoziție referitoare la dezvoltarea carierei didactice.

COMPETENȚE PREALABILE/PRE-RECHIZITE

Pentru a se înscrie la unitatea de curs studenții trebuie să fie absolvent al ciclului I, licență, domeniul 011 Științe ale educației sau altui domeniu cu condiția absolvirii modului psihopedagogic. Se solicită deținerea competențelor de proiectare, evaluare, teleologice, de organizare și monitorizare a grupului de elevi/persoane. Studenții trebuie să dețină achiziții cu referire la:

- educația permanentă și autoeducație formate în timpul studierii unităților de curs *Pedagogie. Practica de inițiere*;
- procesul de învățământ specific învățământului primar/ preșcolar din cadrul *Didacticilor disciplinelor de specialitate*;
- management, tipuri de management, inspecție școlară din cadrul unității de curs *Managementul educațional, Managementul resurselor umane, Managementul organizațional, Managementul comunicării, Managementul calității*.

COMPETENȚE DEZVOLTATE ÎN CADRUL CURSULUI

CP1.5. Managementul schimbării ca rezultat al implementării strategiei de dezvoltare instituțională

CP2.4. Formularea judecăților de valoare privitor la gestionarea și dezvoltarea resurselor educaționale

CP3.5. Elaborarea / selectarea / ajustarea metodologiei de elaborare și monitorizare a actului decizional la nivel instituțional

CP4.3. Aplicarea metodologiei privind promovarea culturii calității educației în instituția de învățământ

CP5.5. Elaborarea de proiecte manageriale de dezvoltare a comunicării organizaționale

CP6.3. Rezolvarea unor probleme complexe privind parteneriatul educațional

CT1. Respectarea eticii profesionale în cadrul managementului instituțional și în cadrul propriei strategii de muncă

CT2. Relaționarea eficientă în cadrul proceselor interumane

CT3. Dezvoltarea carierei profesionale în concordanță cu aspirațiile personale și cu specificul instituției.

FINALITĂȚILE CURSULUI

La finele studierii cursului studentul va fi capabil:

- să descrie problematica debutului profesional preuniversitar;
- să opereze cu actele normative și de dispoziție referitoare la dezvoltarea carierei didactice;
- să elaboreze un plan de dezvoltare profesională.

CONȚINUTURI

Nr. d/o	Conținuturi curriculare	Nr. total de ore	
		C	S
1.	Educația permanentă – premisă și context a dezvoltării carierei didactice Accentuarea caracterului permanent al educației. Factorii care generează educația permanentă. Forme de realizare a educației permanente.	2	4
2.	Debutul profesional – prezentare generală Definirea carierei profesionale. Factorii care influențează decizia cu privire la carieră. Beneficii ale serviciilor de consiliere în carieră. Etapele proiectării/ dezvoltării carierei. Tehnici de căutare a locurilor de muncă. Surse în explorarea pieței muncii. Solicitățile angajatorilor față de tinerii	4	4

	specialiști. Ocupabilitatea – competență specifică dezvoltării carierei. Tipuri de personalitate vocațională		
3.	Problematica debutului profesional preuniversitar Dificultățile profesionale ale cadrelor didactice la debutul carierei. Reacții comportamentale ale cadrelor didactice generate de problematica debutului profesional. Echilibrul emoțional ca model de conduită profesională. Pedagogia culturii emoționale – soluție metodologică pentru diminuarea problemelor debutului profesional.	2	2
4.	Managementul carierei didactice Direcții principale în dezvoltarea carierei didactice. Responsabilitățile instituției de învățământ în planificarea/ dezvoltarea carierei profesionale. Responsabilitățile cadrului didactic în planificarea/ dezvoltarea propriei cariere profesionale.	2	4
5.	Metodologia dezvoltării carierei didactice Metode verbale și practico–aplicative (Autobiografia, Autocaracterizarea, Curriculum Vitae/CV, Sinectica, Interviu, Teste, Chestionare/ Inventare); Metode grafice – simbolice (Harta ECO, Harta vieții, Diagrama „Eu cu ceilalți”, Graficul vieții mele, Analiza SWOT);	2	4
6.	Dezvoltarea profesională la distanță Dezvoltarea carierei profesionale la distanță – imperativ al timpului. Demersul metodic în organizarea consilierii didactice la distanță.	2	2
7.	Acte normative și de dispoziție referitoare la dezvoltarea carierei didactice Regulamentul cu privire la organizarea formării profesionale continue a adulților. Regulamentul de atestare a cadrelor didactice din învățământul preșcolar, primar, secundar, special, complementar, secundar profesional și mediu de specialitate. Regulamentul de atestare a cadrelor de conducere din învățământul preșcolar, primar, special, complementar, secundar și mediu de specialitate. Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea concursului pentru ocuparea funcției de director și director adjunct în instituțiile de învățământ preșcolar, primar, secundar, special, complementar, secundar profesional și mediu de specialitate.	2	4
Total		16	24

STRATEGII DIDACTICE

Prelegerea - discuție, seminarul, explicația, dezbateră, modelarea didactică, jocul didactic, studiul de caz, metoda Mozaic, studiul documentelor curriculare și al bibliografiei, prezentări în Power Point; înregistrări educative video și audio, consultații, aplicații practice la fiecare temă de prelegere și seminar, diverse forme de lucru: frontal, în grup, în perechi, individual, prezentări orale și în format electronic, prezentarea de carte, rezumatul, comentariul, minieseri, autoevaluarea, portofoliu, dramatizarea, jocul de rol etc.

ACTIVITĂȚI DE STUDIU INDIVIDUAL

Nr. d/o	Tipul, forma activității	Nr. de ore	Criterii de evaluare
1.	Studiul noțiilor de curs, suportului de curs, manualelor.	10	<ul style="list-style-type: none"> • însușirea principalelor noțiuni, idei, teorii; • cunoașterea problemelor de bază din domeniu;
2.	Documentarea suplimentară în bibliotecă, pe internet, pe teren etc. în baza bibliografiei	12	<ul style="list-style-type: none"> • dezvoltarea listei bibliografice; • mod personal de abordare și interpretare; • lecturarea critică, profund argumentată;

	recomandate.		
3.	Elaborarea referatului la 2 dintre subiectele: <ul style="list-style-type: none"> • Managementul stresului ocupațional al cadrelor didactice debutante; • Modalități de depășire a stresului ocupațional al profesorilor școlari; • Educația permanentă versus dezvoltarea carierei; • Direcții de bază în dezvoltarea carierei didactice; • Platformele de învățare – imperativ al timpului. 	10	<ul style="list-style-type: none"> • subiect acoperit în profunzime; • structură logică (introducere, tratare structurată, concluzii); • utilizarea coerent-analitică a conceptelor; • identificarea și analiza principalelor aspecte ale temei; • originalitate și creativitate; • surse adecvate și citare corectă;
4.	Elaborarea glosarului explicativ al termenilor-cheie (cel puțin 25 termeni)	8	<ul style="list-style-type: none"> • corectitudinea științifică, • corespunderea termenilor cu conținuturile curriculare; • numărul minim de termeni;
5.	Elaborarea hașurilor conceptuale la 2 dintre conținuturile curriculare studiate	10	<ul style="list-style-type: none"> • complexitatea conținutului; • corectitudinea științifică; • structurarea logică a conținutului; • originalitate și creativitate;
6.	Analiza documentelor normative și de dispoziție referitoare la dezvoltarea carierei didactice	14	<ul style="list-style-type: none"> • familiarizarea cu prevederile documentelor normativ-reglatorii ale procesului de formare inițială și continuă a cadrelor didactice;
7.	Elaborarea traseului individual de dezvoltare profesională pentru următorii 5 ani de activitate didactică	4	<ul style="list-style-type: none"> • complexitatea finalităților proiectate/ dezvoltate; • corespunderea acțiunilor cu finalitățile proiectate; • succesiunea logică a activităților; • dozarea eficientă a timpului de realizare a finalităților, respectiv, a activităților;
8.	Completarea Registrului dezvoltării profesionale a cadrului didactic	4	<ul style="list-style-type: none"> • corespunderea activităților realizate cu finalitățile proiectate anterior; • anexarea documentelor ce confirmă veridicitatea activităților;
9.	Selectarea din literatură și soluționarea studiilor de caz legate de dezvoltarea carierei didactice	10	<ul style="list-style-type: none"> • corespunderea cu conținuturile curriculare; • creativitatea și originalitatea soluției; • utilizarea limbajului psihopedagogic, specific unității de curs;
10.	Simularea didactică a problemelor psihopedagogice legate de dezvoltarea carierei și de managementul stresului ocupațional	6	<ul style="list-style-type: none"> • utilizarea limbajului psihopedagogic și a termenilor specifici conținutului curricular; • expresivitatea, originalitatea și creativitatea interpretării rolului.
11.	Reflectarea individuală prin <i>Scriere liberă</i> : <ul style="list-style-type: none"> • Problematika afectivă a 	6	<ul style="list-style-type: none"> • subiect acoperit în profunzime; • structură logică (introducere, tratare structurată, concluzii);

	profesorilor școlari din Republica Moldova; <ul style="list-style-type: none"> • Reacții comportamentale generate de probleme afective ale cadrelor didactice • Rezistența la stres a cadrelor didactice. 		<ul style="list-style-type: none"> • utilizarea coerent-analitică a conceptelor; • identificarea și analiza principalelor aspecte ale temei; • originalitate și creativitate; • surse adecvate și citare corectă;
12.	Completarea <i>Paginilor de jurnal</i> (Jurnalul reflexiv)	6	<ul style="list-style-type: none"> • utilizarea limbajului psihopedagogic; • reflecții adecvate, în conformitate cu conținuturile curriculare; • coerența și logica reflecțiilor;
13.	Selectarea și comentarea proverbelor, maximelor referitoare la conținuturile curriculare	6	<ul style="list-style-type: none"> • logica comentării; • utilizarea limbajului psihopedagogic.
14.	Evaluarea/ autoevaluarea formării profesionale inițiale și completarea tabelului <i>Analizei SWOT</i>	4	<ul style="list-style-type: none"> • corectitudinea completării fiecărei rubrici a tabelului Analizei SWOT; • logica expunerii; • analiza, sinteza, structurarea informației.
Total		110	

EVALUARE

În procesul de evaluare a studenților se aplică *Regulamentul cu privire la evaluarea rezultatelor academice ale studenților în Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți* aprobat prin Hotărârea Senatului, procesul-verbal nr. 9 din 16.03.2011.

În cadrul unității de curs sunt planificate și realizate activități de evaluare inițială, curentă și finală, ținând cont de necesitățile studenților și prin negocierea cu aceștia a formei, a metodelor și a instrumentelor de evaluare.

Evaluare inițială poate fi realizată prin discuție, chestionare, testare, probă de evaluare, interviu etc. Notele obținute la evaluarea inițială nu se înscriu în registrul grupei academice și nu influențează nota finală la unitatea de curs, ci servesc drept punct de reper în proiectarea și realizarea activităților din cadrul unității de curs.

Evaluarea curentă se realizează pe parcursul procesului educațional și se efectuează în cadrul orelor de curs și a orelor de seminar prin diverse modalități: testări, referate, realizarea sarcinilor de lucru individual, lucrări individuale (în cazul absențelor motivate), portofolii, studii de caz etc. Pot fi propuse probe scrise, orale și combinate. Formele concrete de evaluare sunt stabilite de Catedra de științe ale educației la începutul fiecărui an de studii.

Numărul notelor obținute la probele de control pe parcursul semestrului va fi egal cu numărul de credite, prevăzute la unitatea de curs în planul de învățământ, dar nu mai mic de 3 (trei). Una dintre note va fi rezultatul evaluării obligatorii în cadrul orelor de curs. Dacă studentul nu a obținut minimul stabilit din punctajul evaluărilor curente pentru activitățile din timpul semestrului, repetarea unității de curs și a tuturor activităților aferente este obligatorie. Evaluarea curentă reflectă rezultatele formării profesionale în timpul activităților auditoriale și cele ale lucrului individual.

Media curentă include notele cumulate în cadrul probelor de evaluare (curs, seminar) și notele pentru activitatea individuală.

Prezența la curs este obligatorie în proporție de minim 70% și ea condiționează prezentarea studentului la examen. Studenții devin responsabili de studierea conținutului, realizarea sarcinilor și lucrărilor de laborator în cazul absențelor motivate și nemotivate.

Studentul este admis la evaluarea finală în cazul în care a realizat prevederile curriculare

Evaluarea finală se realizează prin examen (oral, scris, combinat). Forma de examinare este negociată cu fiecare grupă academică și aprobată de Catedra de științe ale educației

Nota finală la disciplină însumează rezultatul evaluării curente (activitatea în cadrul cursului, seminarelor, rezultatul lucrului individual) și nota obținută la examen.

Rezultatul evaluării curente, în cadrul studiilor de masterat, constituie 50 % din nota finală, nota de la examen – 50 %. Nu este admis la evaluarea finală studentul care:

- nu a realizat finalitățile curriculare;
- nu a obținut o notă medie de promovare în cadrul evaluării curente (curs, seminar, lucru individual);
- a absentat nemotivat la mai mult de 30% din activitățile auditoriale;
- nu a realizat sarcinile ce presupun activitatea de învățare individuală (pentru studenții care au absentat motivat).

Chestionar de evaluare finală la unitatea de curs „Managementul debutului profesional”

Titular de curs: Tatiana Șova, conf. univ., dr.

1. Definiți, prin Hartă conceptuală, cariera profesională
2. Argumentați caracterul permanent al educației
3. Descrieți etapele dezvoltării carierei profesionale
4. Evidențiați factorii care generează formarea continuă
5. Descrieți formele de realizare a educației permanente
6. Exemplificați, prin studii de caz, 3 factori care influențează decizia cu privire la carieră
7. Analizați beneficiile de care dispuneți în dezvoltarea carierei profesionale
8. Descrieți 4 tehnici de căutare a locului de muncă
9. *Autoevaluați-vă ocupabilitatea ca competență specifică dezvoltării carierei*
10. Enumerați tipurile de personalitate vocațională. Descrieți tipul de personalitate vocațională la care vă referiți
11. Descrieți 2 metode pentru a vă dezvolta pe termen scurt și lung competențele profesionale
12. Analizați dimensiunile formării continue
13. Elaborați o listă a responsabilităților administrației în dezvoltarea carierei angajaților
14. Elaborați o listă a responsabilităților cadrelor didactice privind dezvoltarea carierei

BIBLIOGRAFIA

Obligatorie:

1. Andrițchi V. Fundamente teoretice și metodologice ale managementului resurselor umane în învățământul preuniversitar. Teza de doctor habilitat în pedagogie. Chișinău: 2012. 320 p.
2. Bivolaru (Hurudzeu) R. Strategii de intervenție în rezolvarea problemelor critice ale profesorului debutant. Rezumatul tezei de doctorat în Științe ale educației. București, 2012. [http://www.unibuc.ro/studies/Doctorate2011Februarie/Bivolaru%20Ramona%20\(Hurduze](http://www.unibuc.ro/studies/Doctorate2011Februarie/Bivolaru%20Ramona%20(Hurduze)
3. Bogathy Z. Manual de tehnici și metode în psihologia muncii și organizațională. Iași: Polirom, 2007. 392 p.
4. Chicu V. (coord.) Formarea continuă a cadrelor didactice în contextul educației centrate pe cel ce învață. Chișinău: CEP USM, 2010. 80 p.
5. Dandara O. Conceptualizarea ghidării carierei în contextul educației permanente. Teză de doctor habilitat în pedagogie. Chișinău, 2013. 290 p.
6. Enăchescu E. Învățarea continuă. Aplicații la educație și învățământ. București: Ed. Universitară, 2011. 231 p.
7. Șova T. Managementul stresului profesional al cadrelor didactice. Chișinău: Tipografia UPS „Ion Creangă”, 2014. 277 p.

Suplimentară:

8. Chițu S. Formarea empatiei cadrelor didactice: Monografie. Chișinău: Centrul Editorial Poligrafic al USM, 2005. 171 p.
9. Dragu A. Structura personalității profesorului. București: E. D. P. 1996. 170 p.
10. Luca M.R. Personalitate și succes profesional. Brașov: Editura Universității Transilvania, 2004, 275 p.
11. Maciuc I. Formarea formatorilor. Modele alternative și programe liniare. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1998. 260 p.
12. Patrașcu Dm., Rotaru T. Cultura managerială a profesorului. Teorie și metodologie. Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 2006. 296 p.
13. Potolea D. Perfecționarea și autoperfecționarea cadrelor didactice București: EDP, 1981. 220
14. Șova T., Rusov V., Cotos L. Factorii determinanți ai transferului inovațional în educație. Studiu. Bălți: Tipografia din Bălți, 2018. 50 p.
15. Șova T., Cojocaru-Borozan M. Stresul ocupațional al cadrelor didactice. Note de curs. Chișinău: 2014. 151 p.
16. Șova T., Cojocaru-Borozan M. Metodologia diminuării stresului ocupațional. Ghid pentru student și cadre didactice. Chișinău: 2014. 143 p.